

Enkele voordelen van online mediation

Het internet biedt vele voordelen: het is snel, efficiënt en er is bovendien 24 uur per dag veel informatie beschikbaar. Zelfs online rechtspraak en online geschilbeslechting zijn sinds kort mogelijk.¹ Dit artikel bespreekt een aantal bestaande mogelijkheden voor online geschilbeslechting en kijkt naar eventuele nadelen aan het gebruik ervan. Ook aan de elektronische componenten uit Van der Steurs wetvoorstellen besteden de auteurs aandacht.² Maar vooreerst biedt het een totaaloverzicht van het mediationproces, in welke vorm dan ook. Handig voor onze nieuwe lezers en ook functioneel als naslagwerk door zijn uitgebreide notenapparaat.

Door Art Wennekes en Jonathan Troost

Een grote stimulator van het gebruik van geschilbeslechting is de Europese Unie. Zo is zeer recent de Richtlijn betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen gepubliceerd (hierna te noemen: 'de Richtlijn').³ Deze richtlijn verplicht de lidstaten tot het instellen van een voorziening voor *alternative dispute resolution* (ADR) in alle sectoren. Daarnaast is de Verordening betreffende online geschilbeslechting van consumentengeschillen gepubliceerd (hierna te noemen: 'de Verordening').⁴ Deze verordening voorziet in de oprichting van een Europees platform voor *online dispute resolution* (ODR) en verplicht lidstaten dit gratis ter beschikking te stellen aan consumenten. Ook in Nederland is er meer aandacht voor online geschilbeslechting. In het rapport *Innovatieagenda rechtsbestel* van 31 oktober 2011 is te lezen dat het oplossen van geschillen sneller en eenvoudiger moet verlopen.⁵ In het *Jaarplan Rechtspraak 2013* is te lezen dat een project met een zogenoemde e-kantonrechter zal worden gestart, met onder andere een ingerichte digitale procedure die partijen in de gelegenheid stelt hun geschil in een beveiligde elektronische omgeving aan de kantonrechter voor te leggen.⁶ Vanaf eind 2013 is het mogelijk een zaak digitaal bij de kantonrechter voor te leggen. Aangekondigd is dat vanaf 2014 meer gebruik moet worden gemaakt van videoconferentie tijdens een zitting. Voorts is vanaf 2015 de voortgang van een rechtszaak via internet te volgen.⁷

Bestaande mogelijkheden voor ADR en ODR

ADR is een verzamelnaam voor diverse vormen van geschilbeslechting. Globaal kunnen er twee hoofdvormen van ADR worden onderscheiden, namelijk: geschiloplossing 'boven partijen', zoals arbitrage en bindend advies, en geschiloplossing

Definitie off- en online mediation

Onder offline mediation verstaan wij fysieke mediation. Met online mediation doelen wij op mediation met behulp van het gebruik van het internet. Het mediationproces kan bijvoorbeeld met behulp van speciaal ontworpen technologie online worden begeleid. Kenmerken van online mediation zijn een grotendeels tekstuele en asynchrone communicatie (asynchroon: niet-gelijklopende – in tijd vertraagde – communicatie).⁸ Ook loopt alle communicatie via de mediator.

'tussen partijen', zoals mediation en mitigation.

Een goed voorbeeld van een online systeem voor geschilbeslechting is dat van de bekende Amerikaanse veilingssite eBay. Deze site heeft een online systeem om conflicten tussen kopers en verkopers te beslechten. Inmiddels worden er zestig miljoen consumentenproblemen per jaar opgelost met dit systeem.⁹ In Nederland zien we onder andere op Marktplaats.nl online geschilbeslechting door middel van zogenoemde crowdsourced ODR (CODR), waarbij een gebruikersjury van deelnemers aan Marktplaats.nl op verzoek van een aanbieder beslist of een negatieve beoordeling wordt verwijderd of niet.¹⁰ Communicatie tussen partijen en mediator vindt online plaats door het invullen van formulieren en/of via e-mail maar ook interventies door de mediator vinden plaats door het gebruik van formulieren en/of via e-mail.

Juridische aspecten van het mediationproces

Ervan uitgaande dat mediation voor partijen een perfect middel¹¹ voor het oplossen van hun geschil is, is het van belang dat er geen barrières zijn. Een barrière zou al kunnen ontstaan

bij de keuze van een mediator; juist daarom is het aan te raden deze keuze vooraf en in overleg te maken. Komen partijen uiteindelijk niet tot een gezamenlijke keuze, dan kunnen zij (of een van hen) een mediationinstantie, bijvoorbeeld het Nederlands Mediation Instituut (NMI),¹² verzoeken aan hen een (schriftelijk) voorstel te doen voor een door de partijen te benoemen mediator.

Op de achtergrond bij een mediation spelen doorgaans ook juridische aspecten. Echter, de focus van een mediation ligt in eerste instantie op het oplossen van het conflict. De vraag hoe de juridische verhouding tussen partijen ligt is van belang, maar niet doorslaggevend voor de uiteindelijke oplossing van het conflict. Het feit dat partijen hebben aangegeven aan de

ale titel te voorzien.²³ De rechter toetst de vaststellingsovereenkomst marginaal.²⁴

De weg naar een (online) mediation kan onder andere worden ingeleid door een mediationclausule die is opgenomen in een overeenkomst of in door partijen geaccepteerde algemene voorwaarden. Over de vraag of deze mediationclausule bindend is heeft de Hoge Raad beslist dat ingeval er sprake is van een geschil tussen twee particulieren, gelet op de aard van het middel van mediation, het de partijen te allen tijde vrij staat hun medewerking aan mediation alsnog te onthouden.²⁵ Over de beoordeling van de hardheid van een mediationclausule tussen twee professionele partijen heeft de Hoge Raad zich nog niet uitgelaten.²⁶ Het wetsvoorstel echter bepaalt dat een

De mediator kan straks de vaststellingsovereenkomst digitaal aanbieden aan de rechtbank om van een executoriale titel te laten voorzien

mediation deel te willen nemen, geeft ten slotte al te kennen dat ze het interpersoonlijk contact willen herstellen en tot een oplossing willen komen zonder de juridische verhouding aan de kaak te stellen.

Bij een mediation hebben met name de juridische aspecten van het mediationproces betrekking op de relatie tussen partijen onderling, de relatie tussen mediator en partijen en de relatie tussen mediator en mediationorganisatie.¹³ Eerstgenoemde relatie vindt haar basis in de mediationovereenkomst. Als uitgangspunt geldt dat partijen bij het (online) vaststellen van de mediationovereenkomst vrij zijn, tenzij uit de wet het tegendeel blijkt, om rechten en verplichtingen voor zichzelf te scheppen over alles wat ze willen vastleggen;¹⁴ voorgaande logischerwijs onder de beperking van de vereiste handelingsbekwaamheid,¹⁵ de wilsovereenstemming,¹⁶ de wilsvertrouwensleer,¹⁷ de redelijkheid en billijkheid¹⁸ en andere vormvereisten.¹⁹

De mediationovereenkomst zelf is een overeenkomst van opdracht.²⁰ In het wetsvoorstel Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht wordt in artikel 7:424a Burgerlijk Wetboek (BW) dan ook onder andere vastgelegd dat een mediationovereenkomst een species is van de overeenkomst van opdracht.²¹ Een mediator dient zich daarnaast te houden aan de vereisten van zijn beroepsorganisatie. Denk hierbij aan het van toepassing verklaren van bijvoorbeeld een beroepsreglement of bepaalde gedragsregels.

Wat voor de uiteindelijke uitkomst en voortgang na de mediation vooral van belang is, is de afdwingbaarheid van de (vaststellings)overeenkomst. Deze is namelijk alleen afdwingbaar na verkrijging van een executoriale titel bij de rechter, tenzij de vaststellingsovereenkomst is opgemaakt in de vorm van een authentieke akte.²² Het wetsvoorstel voorziet erin dat de mediator de vaststellingsovereenkomst digitaal kan aanbieden aan de rechtbank met het verzoek deze van een executori-

uitdrukkelijk overeengekomen mediationclausule bindend is wanneer deze voldoende duidelijk en concreet is. De rechter houdt in dit geval de zaak aan en verwijst partijen naar de mediator.²⁷

Hoewel vrijwilligheid een belangrijke eigenschap bij het aangaan van een mediation is, moet de partij die de mediation afbreekt rekening houden met de consequenties volgend uit het leerstuk van afgebroken onderhandelingen.²⁸

Interessant is dat in het wetsvoorstel Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht de registermediator²⁹ aan de kantonrechter kan verzoeken een geschil of een deel van het geschil³⁰ te beslechten omtrent hetgeen tussen de partijen rechtens geldt.³¹

De door beide partijen gevonden oplossing wordt in de regel door de mediator vastgelegd in een (vaststellings)overeenkomst.³² Een vaststellingsovereenkomst dient aan een aantal wettelijke vereisten te voldoen: denk hierbij aan het jegens elkaar binden aan een vaststelling zodat de overeenkomst voldoet aan de omschrijving van een obligatoire overeenkomst.³³ In een (vaststellings)overeenkomst staan alle afspraken gemaakt tussen partijen. Deze overeenkomst schept dan ook rechten en plichten waaraan partijen zich dienen te houden. Het voordeel van online mediation, in tegenstelling tot offline mediation, is dat de overeenkomst ter beëindiging van een geschil gebruikelijk vastgelegd wordt in het online geschilbeslechtingsprogramma.

Na ondertekening van deze (vaststelling)overeenkomst is de mediation afgerond. Vaak is in een reglement van een mediationinstantie vastgelegd dat een dergelijke overeenkomst schriftelijk moet zijn, een vaststellingsovereenkomst heeft in eerste instantie namelijk geen vast vormvereiste.³⁴

In het nieuwe artikel 7:424a BW wordt onder andere geregeld dat de (deel)uitkomst van de mediation, bijvoorbeeld de vaststellingsovereenkomst, tot stand komt wanneer deze op

schrift is gesteld en door partijen is ondertekend. Tevens is bepaald dat de registermediator de tot stand gekomen (vaststellers)overeenkomst moet medeondertekenen. Partijen kunnen in de mediationovereenkomst afwijken van deze schriftelijkheidsvereiste en bepalen dat de (deel)uitkomst van de mediation ook tot stand komt wanneer partijen bijvoorbeeld tot overeenstemming komen in een e-mailcorrespondentie of via sms-berichten, danwel in een mediationsessie die tot laat op de avond duurt en zij op dat moment wensen te volstaan met het nemen van een foto met hun mobiele telefoon van ondertekende sheets op een flipover.³⁵

Het wetsvoorstel Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht beschrijft daarnaast dat de vereiste medeondertekening van de desbetreffende (vaststellers)overeenkomst door de registermediator niet maakt dat deze partij is bij de overeenkomst, maar heeft slechts tot doel te bevestigen dat partijen de desbetreffende overeenkomst hebben gewild en deze in diens aanwezigheid hebben ondertekend.³⁶ Uit de voorgestelde wettekst is dit echter niet eenduidig op te maken.

Ook geheimhouding speelt binnen het mediationtraject een belangrijke rol. Omdat er in Nederland (nog) geen wettelijke geheimhoudingsplicht voor informatie uit een mediation is vastgelegd, is een dergelijke clause vaak opgenomen in de mediationovereenkomst. Schending van deze plicht kan zelfs voor een adviseur van een van de deelnemende partijen tot consequenties leiden.³⁷ Voor niet-grensoverschrijdende mediations dient derhalve rekening te worden gehouden met

het contractueel vastleggen van een geheimhoudingsverplichting.³⁸ Het wetsvoorstel voorziet hier nu in en al hetgeen in een mediation aan de orde komt, zal vertrouwelijk zijn, tenzij het informatie betreft waarover partijen ook buiten de mediation vrijelijk zouden kunnen beschikken (zie art. 7:424a lid 4 BW (nieuw)).

Grensoverschrijdende geschillen

Wanneer sprake is van een grensoverschrijdend geschil en partijen besluiten het geschil op te lossen met behulp van (online) mediation, kunnen zich een aantal praktische problemen voordoen. Hebben partijen bijvoorbeeld vooraf in een mediationclause vastgelegd dat ze aan een mediation deelnemen, dan zullen ze er samen moeten uitkomen welke mediator wordt aangesteld, om deze vraag niet alsnog te moeten voorleggen aan de rechter.

Daarnaast kan de vraag ontstaan of de mediationclause daadwerkelijk afdwingbaar is. Partijen wenden zich, na eveneens te hebben beslecht welke rechter bevoegd is, tot de rechter die uiteindelijk besluit welke nationale bepalingen omtrent mediation van toepassing zijn. Dit uiteraard indien partijen het recht dat van toepassing is op de mediationclause, niet hebben vastgelegd. Bij grensoverschrijdende geschillen bestaat dus naast de bevoegdheidsvraag ook de vraag welk recht van toepassing is bij de uiteindelijke beoordeling van het geschil.³⁹ De rechter zal partijen, bijvoorbeeld bij toepassing van de Nederlandse nationale bepalingen, naar een mediator verwijzen. Daarbij moet worden opgemerkt dat

een mediationclausule ingevolge het wetsvoorstel in de toekomst waarschijnlijk als bindend kan worden beschouwd. Ook kan bij een grensoverschrijdend geschil aan mediation worden deelgenomen wanneer partijen een juridisch conflict al aan een rechter hebben voorgelegd en de rechter de partijen het voorstel doet mediation te aanvaarden.⁴⁰ Op 21 mei 2013 zijn door het Europees Parlement een Richtlijn en een Verordening aangenomen die voor online geschilbeslechting en het verloop van de procedures hieromtrent van grote betekenis zijn.⁴¹ Hierin wordt meermaals gerefereerd aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin wordt bepaald dat de Unie bijdraagt tot de verwezenlijking van een hoog niveau van consumentenbescherming.⁴² De Verordening is van toepassing op contractuele geschillen tussen consumenten⁴³ en ondernemers,⁴⁴ die ofwel voortvloeien uit de grensoverschrijdende verkoop van goederen,⁴⁵ of voortvloeien uit de verrichting van diensten via internet of andere elektronische middelen. De consument of ondernemer brengt zijn geschil door middel van een elektronisch klachtenformulier aan op het gratis ter beschikking gestelde ODR-platform. Zoals ook uit de Implementatiewet⁴⁶ blijkt, kunnen de mediator en degene die bij deze mediation is betrokken zich verschonen van de verplichting om een getuigenis af te leggen omtrent informatie die voortvloeit uit of verband houdt met een mediation over rechten en verplichtingen die ter vrije beschikking van partijen staan indien het vertrouwelijke karakter van een mediation uitdrukkelijk is overeengekomen. Ten aanzien van nationale mediations is in het wetsvoorstel Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht bepaald dat de registermediator en een ieder die bij door de registermediator ten behoeve van een mediation wordt ingeschakeld, zich kan verschonen van de verplichting om in rechte een getuigenis af te leggen over vertrouwelijke informatie die voort-

tijdens de mediation en de zelfbeschikking voor partijen over de oplossing van het conflict. Het mediationproces vindt plaats onder begeleiding en sturing van een mediator die gebruikmaakt van mediation- en interventietechnieken.

De vraag die gesteld kan worden is hoe communicatie en interventie in een online omgeving plaatsvinden. Alvorens partijen met online mediation beginnen, is het van belang dat partijen de gebruikersinformatie en de algemene voorwaarden goed hebben gelezen en men voldoende kennis heeft van het gebruik van internet en de daarbij behorende technieken. Wanneer deze vraag positief is beantwoord, moet bekeken worden of het conflict geschikt is voor online mediation. Online mediation is bijvoorbeeld geschikt wanneer partijen elkaar in het geheel niet wensen te zien of gezien (te) grote af te leggen afstanden voor de mediation fysiek slecht in staat zijn deel te nemen. Online mediation kan ook goed worden gebruikt wanneer er geen vertrouwelijke of veilige omgeving gecreëerd kan worden, bijvoorbeeld in een situatie waar er sprake is van bedreiging door een van de partijen, of dat de emoties te zeer oplopen wanneer partijen zich in dezelfde kamer bevinden.

Het is aan de mediator om ervoor te zorgen dat het mediationproces plaatsvindt in een informele, vertrouwelijke en veilige omgeving. Juist die omgeving zal voor partijen de kans op een acceptabele en duurzame oplossing vergroten. Wanneer de mediation online plaatsvindt, kunnen partijen zelf voor een vertrouwelijke en veilige omgeving zorgen. De locatie van het mediation zal bovendien neutraal moeten zijn, waarbij van belang is dat partijen zich op hun gemak voelen en niet worden gestoord door bijvoorbeeld geluidsoverlast of andere nadelige effecten. Bij een offline mediation draagt de mediator hier zorg voor, terwijl dit in een online situatie door partijen zelf gecreëerd wordt.

Online mediation is geschikt wanneer partijen elkaar in het geheel niet wensen te zien

vloeit uit of verband houdt met de desbetreffende mediation. Zij zijn echter verplicht getuigenis af te leggen indien en voor zover deze informatie nodig is om dwingende redenen van openbare orde, in het bijzonder om de bescherming van de belangen van minderjarige kinderen te waarborgen of om te voorkomen dat iemand in zijn lichamelijke of geestelijke integriteit wordt aangetast.⁴⁷

Online mediation: voor- en nadelen

Mediation wordt gekenmerkt door verschillende eigenschappen die het instrument onderscheiden van andere vormen van conflictoplossing, zoals de vrijwilligheid om deel te nemen aan een mediation, een vertrouwelijke en besloten omgeving

Ook de manier waarop de mediator en partijen aan tafel plaatsnemen kan van invloed zijn op het verloop van de mediation. Gaan partijen tegenover elkaar zitten, of zitten ze naast elkaar, en hoe zitten partijen ten opzichte van de mediator? Wordt er gebruikgemaakt van een ronde of van een vierkante tafel? Zo kan het gebruik van een vierkante of rechthoekige tafel polariserend werken. Uiteraard doet deze problematiek zich niet voor bij een online mediation omdat partijen dan zelf kiezen voor een vertrouwelijke en veilige omgeving. Wel is bij online mediation het gevaar aanwezig dat partijen beïnvloed worden door andere personen die meekijken en hen al dan niet gevraagd een mening geven. Bij online mediation is het de bedoeling dat de communicatie

verloopt via zogenoemde invulformulieren. Na een vraag of een antwoord klikt de gebruiker op de verzendknop, waarna de ontvanger het ingevulde formulier als e-mail ontvangt. Het gevaar hierbij is dat een partij te snel op de verzendknop klikt en zijn bericht abusievelijk wordt verzonden. Hierdoor kan miscommunicatie ontstaan en het conflict verergeren.

Daarnaast komen spontane reacties tijdens een online mediation op interventies van de mediator minder vaak voor. Wanneer wel een spontane reactie wordt getypt, bestaat de mogelijkheid dat deze wordt aangepast of zelfs geheel wordt verwijderd. Dit kan uiteraard een voordeel betekenen, echter, mogelijke achterliggende belangen en emoties kunnen hierdoor minder snel door de mediator worden ontdekt.

Bovendien is een vertekening van hetgeen wordt gezegd en beweerd mogelijk omdat niet iedereen de juiste woorden gebruikt. Tevens is het bekend dat er op internet sneller wordt gelogen en gemakkelijker beledigende taal wordt gebruikt. Dit komt met name doordat er geen persoonlijk contact is, zodat de grenzen van het toelaatbare gemakkelijker worden opgezocht. Hiertegenover staat dat men online sneller iets durft te zeggen en dus eerder voor zijn mening zal opkomen.

De mediator kan gebruikmaken van verschillende interventietechnieken. Een interventie is een actieve, bewuste ingreep van de mediator in een mediation om partijen te helpen beslissingen te nemen, om te onderhandelen en vooral om de communicatie weer op gang te brengen. Andere redenen voor een interventie kunnen zijn: (1) de mediator wil de achterliggende belangen en gedachten van partijen boven water krijgen, (2) de mediator wil dat de communicatie effectiever verloopt, (3) de mediator wil de communicatie om bepaalde redenen een zekere richting insturen.

Een interventie kan zowel verbaal als non-verbaal plaatsvinden. Een non-verbale interventie is bijvoorbeeld actief luisteren en hierbij aanmoedigend knikken, of het maken van (hand-)gebaren. Ook gelaatsuitdrukkingen, zoals glimlachen of juist de wenkbrauwen fronsen, kunnen bewuste interventies zijn. Verbale interventies kunnen zijn: het stellen van directe of indirecte vragen, het stellen van open of gesloten vragen, het spiegelen van hetgeen is gezegd en het geven van een korte samenvatting van hetgeen is besproken tijdens de mediation. Echter, non-verbale interventies, die toch een belangrijke rol kunnen spelen, zijn tijdens een online mediation niet mogelijk. Deze problematiek is niet alleen aanwezig bij interventies door de mediator maar ook tijdens de communicatie van partijen zelf. De ene partij kan niet direct reageren op hetgeen de ander zegt, noch reageren op een non-verbale reactie zoals het fronsen van de wenkbrauwen of het (uit)lachen van de andere partij. Tevens is een snelle blik van de ene partij naar de andere, hetgeen toch de kracht is van een fysieke communicatie, tijdens een online mediation niet mogelijk. Hier staat tegenover dat door de vertraagde communicatie er meer gelegenheid is tot reflectie.

Omdat veel van de genoemde interventies niet of nauwelijks mogelijk zijn tijdens een online mediation zal ook een verbale interventie met uitnodigende en/of prikkelende vragen niet direct beantwoord kunnen worden. Het herkennen en de juiste inschatting en plaatsing van emoties is bij online mediation lastig, waardoor het reageren op een emotie van een partij niet of nauwelijks, althans niet met de meest gangbare timing, mogelijk is.

Deze omissies zouden ten dele opgelost kunnen worden door een online programma waarbij gebruik wordt gemaakt van beelden, zoals Skype of VoIP. Nadelen hierbij zijn dat de privacy niet voldoende is gewaarborgd en dat beelden kunnen worden vervormd of vertraagd worden weergegeven. Tevens is het de vraag of de vertrouwelijkheid met dit soort beeldtelefonie voldoende wordt gewaarborgd. In de algemene voorwaarden van Skype is te lezen dat informatie die is verzameld door of verstuurd naar Skype en/of Microsoft kan worden opgeslagen en verwerkt in de Verenigde Staten of in andere landen waarin Microsoft of zijn gelieerde ondernemingen, dochterondernemingen of serviceproviders vestigingen hebben. Voorts is het zo dat Skype persoonlijke gegevens verzamelt en deze gebruikt voor onder andere het oplossen van geschillen.

Bijkomend voordeel van online mediation is dat op deze manier het mediationproces digitaal vastligt, waardoor een klacht over de mediator of het proces door een partij gemakkelijker is te onderbouwen.

Een ander voordeel is dat dit eventuele machtsongelijkheid kan nivelleren omdat asynchrone communicatie als een buffer fungeert.⁴⁸ Daarnaast is de bewijsverkrijging in een navolgende rechtszaak gemakkelijker door online geschilbeslechting omdat deze digitaal beschikbaar is (uiteraard wanneer deze informatie kan en mag worden gebruikt).

Noten

- 1 In het bestuursrecht bijvoorbeeld kan men online procederen bij het Digitaal loket bestuursrecht. Zie loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx.
- 2 Voorstel van wet van het lid Van der Steur tot wijziging van Boek 3 en Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering alsmede enkele andere wetten in verband met de bevordering van het gebruik van mediation (Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht), *Kamerstukken II 2012/13*, 33 723, nr. 2, Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht, *Kamerstukken II 2012/13*, 33 727, nr. 2 en de Wet registermediator, *Kamerstukken II 2012/13*, 33 722, nr. 2. Voor een uitgebreide bespreking van de wetsvoorstellen zie 'Extra katern over het wetsvoorstel mediation', *Tijdschrift Conflictantering* 2013, nr. 5 en A.G. Wennekkes, 'Mediation krijgt een wettelijke basis', *Vennootschap & Onderneming* 2013-6.
- 3 Richtlijn 2013/44/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG (richtlijn ADR consumenten), PbEU 2013, L165/63.
- 4 Verordening (EU) Nr. 524/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende onlinebeslechting van consumentengeschillen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG (verordening ODR consumenten), PbEU 2013, L 165/1.
- 5 Bijlage Innovatieagenda rechtsbestel, *Kamerstukken II 2011/12*, 33 071, nr. 5.

- 6 Te vinden via www.rijksoverheid.nl, zoek op jaarplan rechtspraak 2013.
- 7 Te vinden via www.rijksoverheid.nl, zoek op vernieuwing in de rechtspraak.
- 8 Zie ook May-Britt Kollenhof-Bruning in H. Prein e.a. (red.), *Handboek Mediation*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2013, p. 468.
- 9 Zie het rapport *Hill Trend: Challenges and Promising Approaches Towards Basic Justice Care for Everyone: Challenges and Promising Approaches 2012*, te vinden via www.hill.org.
- 10 Zie gebruikersjury.marktplaats.nl.
- 11 Denk bijvoorbeeld aan kostenbesparing ten opzichte van een juridische procedure, het behoud van de relatie van de partijen, de toekomstgerichtheid en de beslotenheid van het proces.
- 12 Zie bijvoorbeeld artikel 2.5 NMI Mediation Reglement 2008.
- 13 Zie ook E. Schutte en J. Spierdijk, *Juridische aspecten van mediation*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2011.
- 14 Zoals de nietigheidssanctie uit artikel 3:43 BW.
- 15 Artikel 3:32 lid 1 BW.
- 16 Zie onder andere het bepaalde omtrent wilsgebreken in artikel 2:43 lid 2, 3 of 4 BW en artikel 6:228 BW.
- 17 Zie ook artikel 3:33 en 3:35 BW en HR 13 maart 1981, *NJ* 1981,635 (Ermes/Haviltex).
- 18 Artikel 3:12 BW en 6: 248 lid 2 BW.
- 19 Artikel 6:219 e.v. BW.
- 20 Zie ook artikel 7:400 BW en Prein 2013, p. 313.
- 21 Artikel 7:424a lid 1 BW (nieuw).
- 22 Artikel 3:296 lid 1 BW.
- 23 Artikel 293 lid 1 Rv (nieuw).
- 24 *Kamerstukken II* 2012/13, 33 723, nr. 3, p. 11.
- 25 HR 20 januari 2006, *NJ* 2006, 75 RvdW 2006, 107. Zie ook Hof Den Haag 8 juli 2009, LJN BJ3798 en Rb. Zutphen 24 februari 2009, LJN BH5413.
- 26 Zie ook: A.G. Wennekes, 'Mediation: opkomende geschiloplossing in polderland', *Vennootschap & Onderneming* 2011-12, p. 234.
- 27 Artikel 22a lid 2 Rv (nieuw).
- 28 Zie voor een uitgebreide bespreking van dit onderwerp: S.H. Bol en A.R. Lodder, 'Het beëindigen van mediation door een der partijen: een afgebroken onderhandeling?', *WPNR* 2005, 136(6620), p. 374-381.
- 29 In deze bijdrage wordt met de benaming registermediator, steeds bedoeld de registermediator als bedoeld in artikel 1 van het wetsvoorstel (Wet registermediator), *Kamerstukken II* 2012/13, 33 722, nr. 2.
- 30 Of zelfs een geschil wat zich tijdens de mediation voordoet.
- 31 Artikel 292 Rv (nieuw).
- 32 Niet iedere vaststellingsovereenkomst voldoet aan de eisen gesteld in artikel 7:900 BW en kan worden gezien als een daadwerkelijke vaststellingsovereenkomst.
- 33 J.H. Nieuwenhuis, C.J.J.M. Stolker en W.L. Valk, *Tekst en Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Kluwer 2011, p. 3877.
- 34 Artikel 10 NMI Mediationreglement 2008.
- 35 *Kamerstukken II* 2012/13, 33 723, nr. 3, p. 18-19.
- 36 Memorie van Toelichting Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht, *Kamerstukken II* 2012/13, 33 723, nr. 3, p. 18.
- 37 Raad van Discipline 's-Hertogenbosch H 258 - 2010 YA1773.
- 38 Voor grensoverschrijdende mediations geldt immers artikel 5 van de Wet implementatie richtlijn nr. 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.
- 39 Bij gebrek aan een rechtskeuze door de partijen bepaalt artikel 4 van de Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) het toepasselijke recht.
- 40 Artikel 3, Wet implementatie richtlijn nr. 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.
- 41 Zie ook de voetnoten 3 en 4.
- 42 Verordening (EU) Nr. 524/2013, overweging 1 en 2.
- 43 Verordening (EU) Nr. 524/2013, artikel 4a.
- 44 Verordening (EU) Nr. 524/2013, artikel 4b.
- 45 Hoewel in het bijzonder consumenten en ondernemers die grensoverschrijdende onlinetransacties uitvoeren voordeel zullen hebben van het ODR-platform, dient deze verordening ook van toepassing te zijn op binnenlandse online transacties, zodat op het gebied van de onlinehandel werkelijk gelijke voorwaarden gelden (zie overweging 11 van de Verordening).
- 46 *Staatsblad* 2012, 570.
- 47 Artikel 165 lid 3 Rv (nieuw).
- 48 Zie May-Britt Kollenhof-Bruning in Prein 2013, p. 469.

Over de auteurs

Mr. A.G. Wennekes is senior knowhowadviseur en NMI registermediator bij Loyens & Loeff te Rotterdam.

Mr. J.A. Troost is werkzaam als knowhowadviseur bij Loyens & Loeff te Rotterdam.

Oproep aan de lezers: schrijf een column

In ieder nummer van Tijdschrift Conflict-hantering treft u ten minste één column aan. In de afgelopen jaren werd deze rubriek gevuld door een aantal vaste columnisten, waaronder Hein van Meeteren, Dick Allewijn, Jacques de Waart en Esther Kluwer. De redactie is hen zeer dankbaar voor alle prikkelende bijdragen die zij in de afgelopen jaren hebben aangeleverd.

Voor 2014 nodigen we u als lezer van harte uit om een column te schrijven. Het staat u

vrij om over welk conflictonderwerp dan ook te schrijven. Toch geven wij u ter inspiratie alvast de eerste drie thema's voor volgend jaar door. Dat zijn:

- nummer 1: echtscheiding, kopijdeadline 3 januari;
- nummer 2: business mediation, kopijdeadline 28 februari;
- nummer 3: mediationstijlen, kopijdeadline 18 april.

Zodra de overige thema's bekend zijn, zullen we u nader berichten.

Voorwaarden

- Een column bevat maximaal 725 woorden.
- Lever – met uw column – een korte biografie aan van maximaal 50 woorden.
- De redactie bepaalt welke zes columns in 2014 worden geplaatst.
- Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

U kunt uw column mailen naar Lisette Sloots, redactiesecretaris op info@lisettesloots.nl.